

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

כסלו תשפ"ה גיליון 815
נא לא לעיין בגיליון בשעת התפילה

פרשת וישב

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- י. חלומות השרים ופתרון יוסף
- כ. יוסף וחלומותיו וקנאת האחים
- מ. יום הולדת פרעה
- וקיום פתרונות החלומות
- ג. מכירת יוסף ואבל יעקב
- ס. יוסף בבית הסוהר
- פ. יוסף בבית פוטיפר
- ת. יעקב שולח את יוסף לחפש את אחיו
- ת. מעשה יהודה ותמר

” _____ ”

שאלה לשולחן השבת

”וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו”

ישנם מספר פירושים למילים: ”בן זקונים”:

אונקלוס תירגם ”בר חכים” דהיינו שמסר לו את כל לימודו משם ועבר. רש”י פירש שהיה זיו איקונין שלו דומה לו, הרמב”ן פירש שנקרא כן מפני שסייע ושימש אותו בזקנותו, ועוד מביא רש”י פירוש שהכוונה לבן שגולד לו לעת זקנותו.

ולפי הפירוש האחרון, יש לבאר מדוע יוסף הוא היה זה שהיה קרוי בן זקונים ולא בנימין שהיה בנו הצעיר יותר של יעקב וגולד לו יותר מאוחר בזקנותו?

מטרת השאלה הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדף מקורות, אם ישנם) ובל”נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

’וישב יעקב, ביקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רוגזו של יוסף, צדיקים מבקשים לישב בשלוה, אומר הקב”ה, לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעוה”ב, אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה’. (רש”י) דברי רש”י הללו תמוהים, מדוע שיאמר הקב”ה כן? ופירשו: א. כבר לא היה ליעקב יצר הרע, שנאמר ”ויבא יעקב שלם” - שהיה שלם בלי שום חסרון תיקון, אז אמר הקב”ה לא דים לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא שאז יתבטל היצר הרע, שנאמר: ”ואת הצפוני ארחיק מעליכם”, לכך קפץ עליו רוגזו של יוסף, כדי שתהיה לו עוד עבודה. (תפארת שלמה) ב. במה יקיימו הצדיקים את מצוות לא תעשה, והרי כבר הכניעו את מידותיהם? אלא, מביא להם הקב”ה ניסיון של מידת הרוגז, וע”י שעומדים בניסיון זה, מקבלים שכר על קיום מצוות ל”ת ולכן נמכר יוסף. ג. יש המפרשים שהקב”ה אומר בניחותא, שאכן יכולים הצדיקים ליהנות מב’ העולמות ומוחקים את המילים ’קפץ עליו רוגזו של יוסף’. ד. במדרש הגירסא שונה: א”ר אחא בשעה שהצדיקים יושבים בשלוה ומבקשים לישב בשלוה בעוה”ז, השטן בא ומקטרג, אמר: לא דים מה שהוא מתוקן להם לעוה”ב אלא שמבקשים לישב בשלוה בעוה”ז? וזה מתיישב על הדעת שהשטן יאמר כן, כפי שאמר על איוב. ה. הישיבה בשלוה של יעקב היתה לבנות ישיבה לבניו! ולא רצה ליהנות מהמקומיים שהיו מחללי שבת ומבזי תורה, לכן קפץ עליו רוגזו של יוסף עד שנתעלה למשנה למלך במצרים, אז שלח את יהודה לבנות לו בית תלמוד להוראה ולקח כסף ממקום טהור. (זכרון צדיקים) ו. הצדיקים תמיד מפחדים מפני חסרון העולם הבא שלהם. אבל ליעקב היה סימן שאם לא ימות אחד מבניו בחייו מובטח לו שאינו רואה פני גהינום, ולכן קפץ עליו רוגזו של יוסף כדי שידאג אודות העולם הבא שלו. (רע”א) 2. שלום - שייך. שלוה - לא. (משה שטרנבוך)

כתוב בגמרא (יומא לה): שעני, עשיר ורשע באין לדין. רשע, אומרים לו: ”מפני מה לא עסקת בתורה?” אם אמר: ”נאה הייתי, וטרוד ביצרי”. אומרים לו: ”כלום נאה היית יותר מיוסף?!” שהרי אמרו עליו על יוסף הצדיק שהייתה משדלתו בדברים בכל יום ויום... נמצא, שיוסף מחייב את הרשעים. ומביא רש”י בפרשה (ע”פ סוטה לו): ’לעשות מלאכתו. רב ושמואל, חד אמר מלאכתו ממש, וחד אמר לעשות צרכיו עמה, אלא שנראית לו דמות דיוקנו של אביו’. ויש לבאר אם כן, הכיצד מחייב יוסף את הרשעים, הלא יכולים לטעון כנגד, שלהם לא הופיע דיוקן אביהם להצילם מן החטא? ויש לומר: א. אומרים לרשעים שאף להם הייתה היכולת לצייר לפניהם דמות דיוקן אביהם שיעורר אצלם את הקדושה. ב. למרות שהסיבה שהוא עמד מכח שהיה לו דמות דיוקנו של אביו. אבל למעשה הוא נתן כח כללי בעם לעמוד ולהתגבר על הניסיון. ג. ראה את דמות עצמו שדומה היה לאביו ומיד למד לעצמו מוסר. ד. כמו שיוסף התגבר יום יום ובסוף ניצול מן השמיים, כך אומרים לרשע שאם היית מגבר במסירות נפש כיוסף - אף אותך היו מצילים מן השמיים. ה. זה נאמר רק לשיטה שבא הביתה לעשות מלאכתו ממש. (ע”פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט”א ל”שאלה לשולחן שבת’ תשפ”ג)

העתנה שחיפשת לחנוכה

ניתן להשיג ב”מקרא” הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

העלון מוקדש לע”נ ר’ יצחק בן משה ת.ג.צ.ב.ה.

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה! השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע”ש ’בייז’.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. כך כינה יהודה את תמר
- ב. המשותף בין ראובן לער
- ג. השבטים שחטוהו בשביל דמו
- ד. יוסף הביא את _____ אחיו רעה אל אביהם
- ה. בלשון זה נאמר לאב ואף לבן
- ו. המילה האחרונה בפרשה
- ז. מנשות יעקב
- ח. מכליו של יהודה שנתן לתמר
- ט. פוטיפר היה שר ה_____
- י. שם נקשר חוט השני
- כ. בגד מיוחד של יוסף
- ל. מה מיאן יעקב לעשות?
- מ. להיכן ירד יוסף?
- נ. מה עלתה על השריגים שבחלומו של שר המשקים?
- ס. מהיכן אכל העוף בחלום?
- ע. מהדברים שראה שר המשקים בחלומו
- פ. עוד מכליו של יהודה שנתן לתמר
- צ. מהמשא שנשאו הגמלים של הישמעאלים
- ק. מה עשה יעקב כששמע על מה שארע ליוסף?
- ר. מה עשו השבטים בשכם?
- ש. למי פתר יוסף את החלום שני?
- ת. ומה היה עונשו לבסוף?

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. אחרי ששמעו על חלומו, הוסיפו אחיו _____ אותו
- ב. יוסף אמר על עצמו שהוא _____
- ג. השבטים תכננו _____ את יוסף
- ד. מה קנה פוטיפר?
- ה. מבני יהודה
- ו. היכן שם יעקב שק?
- ז. יהודה אמר: "פן נהיה _____"
- ח. דבר שראה יוסף בחלומו
- ט. שר המשקים חזר לשים כוס ביד פרעה _____ הראשון
- י. תואר ליוסף בפרשה
- ך. מה היה פרעה במצרים?
- ל. שם נוסף ליעקב
- ם. מהדברים שראה יוסף בחלומו
- ן. מעמק זה שלח יעקב את יוסף
- ס. דבר שנראה בחלום
- ע. ער היה _____ בעיני ד'
- ף. פרעה _____ על שריו
- ץ. היכן תלו על שר האופים?
- ק. הבור שאליו השליכו את יוסף היה _____
- ר. שר המשקים לא _____ את יוסף
- ש. "את אחי אנכי _____ הגידה נא לי איפה הם רעים"
- ת. כיצד קרויה בפרשה שיירה של ישמעאלים

כתרומו

דב' פרה נקיא דעלייה מינה מקדום אונקלוס נכנסה לעירין של לחנו.

"והבור ריק" (לו, בד) = "זגבא ריקא". המילה העברית 'גב' שפירושה הוא בור מים קטן. (ומשמעות זו מוזכרת אף בספר ירמיה)

מן המדרש

כך שנו רבותינו, אסור להבדיל על הנר של גוי במוצאי שבת. למה, מפני שלא שבת ממלאכה. ולא עוד אלא אם אתה מבדיל על נרו של גוי, אתה עושה הגוי כאלו הוא ספון. והכתוב אומר: "כל הגוים כאין נגדו". מעשה באנטונינוס שבא לקסרין (לקיסריה) וקרא לרבינו הקדוש (לרבי יהודה הנשיא). הלך עמו רבי שמעון בנו ורבי חייא הגדול. ראה רבי שמעון שם לגיון (חייל רומאי) אחד נאה ומשובח, ראשו מגיע לקפאליס (לגולת הכותרת) של העמודים. אמר לו לרבי חייא, ראה כמה מפותמים העגלים של עשו. נטלו רבי חייא והוליכו לשוק, והראהו סל של ענבים ושל תאנים והזבובים עליהם. אמר לו רבי חייא, זבובים אלו ואותו לגיון שווים הם. כשעלה רבי שמעון אצל אביו, אמר לו: כך אמרתי לרבי חייא וכך השיב לי. אמר לו: כל כך נתן רבי חייא הבללי ממש שהשווה אותם לזבובים (דהיינו שהגזים), לפי שלגיונים אלו אינן ספונים לכולם. אבל זבובים, הקב"ה עושה שליחותו בהן, שנאמר: "והיה ביום ההוא ישרק ד' לזבוב אשר בקצה יארי וגו'". (ע"פ תנחומא)

מילה בפרשה

**הגזלן הוציא לפועל,
שוד ממון המפעל,
שממנו לקח חתיכה,
בלי תועלת באבטחה.**

המונח המבוקש הינו מילה בת 3 אותיות המופיעה בפרשה. אשר כל שורה בחידה רומזת להקשר שונה שלה. (יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם אי"ה בגליון הבא

שעשועי דאורייתא

בפרשתנו ישנם ארבעה חלומות (שניים ליוסף וחלום אחד לכל אחד משני לשרים), היכן עוד בחומש בראשית מצינו: פרשה עם שלושה חלומות, פרשה עם שני חלומות ופרשה עם חלום אחד.

* * *

מצאו נא בפרשה:

1. כמה שיותר רמזים בפרשה לחג הפסח!
2. איש ואשה שלכל אחד מהם ישנם חמישה כינויים בפרשה.
3. מילה בת חמש אותיות שנקראת ישר והפוך.
4. אות המופיעה פעמיים ברצף. (8 תשובות)
5. שלוש מילים רצופות המתחילות באות י'.
6. מילה בת שלוש אותיות שהגימטריא שלה היא 8. (2)

ושפני טמוני חול

"ואביו שמר את הדבר"

מה עשה יעקב בפועל כדי לשמור את הדבר?

* * *

"ויוספו עוד שנא אתו על חלמתיו ועל דבריו"

מלבד עצם השנאה על החלומות שחלם יוסף, הפריע להם אף הלשון בו בחר להשתמש כשסיפר להם על חלומותיו: ארבע פעמים אמר "והנה", שמשמעות מילה זו היא שמחה, שיוסף שמח בחלומותיו - ועל כך שנאוהו אף יותר. (משך חכמה)

* * *

"והנה תעה בשדה"

בראשי התיבות "תעה" מרומזים כל הגלויות: ת=400 והכוונה לארבע מאות שנה של גלות מצרים, ע=70 הלא הם שבעים שנה של גלות בבל, והה' מסמלת לגלות הנמשכת עד סוף ה' אלפים, ואז נצא מהגלות במהרה בימינו. (דעת זקנים)

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ויכירה ויאמר כתנת בני היא רעה אכלתהו טרף טרף יוסף"
2. "ויהי ד' את יוסף ויהי איש מצליח בבית אדניו המצרי"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: אינו יהודי קידש בת ישראל, והקידושין תפסו בה, הכיצד? מדובר בגר שמל ולא טבל שקידש בת ישראל (כך חידש ה"דובב משרים" לרב מטשעבין). **לסדר את הפרשה** - "כתנת פסים". **חידון א' ת'** - אלמנה, בכורים, גדי עיזים, דיבת, הכר נא, וישכחהו, זלפה, חותם, טבחים, יד, כתנת (פסים), להתנחם, מצרים, נצה, סל, ענבים, פתיל, צרי, קרע בגדיו, רעו צאן, שר האופים, תלייה. **חידון א' ת' הפוך** - שנוא, נגנב, להרוג, עבד, שלה, במתניו, לבוז, ירה, כמשפט, עברי, מלך, ישראל, כוכבים, חברון, כוס, רע, קצף, עץ, ריק, זכר, מבקש, אורחת. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת ויצא 3 חלומות: שניים ליעקב ואחד ללבן. בפרשת מקץ לפרעה ישנם שני חלומות. בפרשת וירא יש חלום אחד לאבימלך. 1. 11 כוכביא, 4 כוסות בחלום שר המשקים, 'כרפס' (ברש"י על הפסוק "כתנת פסים"), תסבניה אלומותיכם, טבלו כותנת בדם, מי שהיה עם מעשה אופה = מת (כאיסור חמץ) הבור במצרים מוזכר רק בפרשה ובמכת בכורות. 2. יוסף: נער, בעל החלומות, עבד, עברי, בן זקונים. תמר: כלה, קדשה, זונה, אשה, אלמנה. 3. "ויהיו". 4. בבית, בלהה, ייטב, בגלל, ממני, איננו, נתתיה, גזזי. 5. "יוסף יום יום". 6. "באה", "אהב". **מילה בפרשה וישלה** - צפו. "שטו על פני המים" - צפו על המים, "לפתע ראו בירכתים" - ראו = חזו = צפו, "את הבן שאינו מתימן" - הבן של אליפז (בן עשו ולא אליפז התימני) נקרא צפו, "וכוּסו לחלוטין בשומן" - צופו בשומן. **טמונות בפרשה** - 1. "ואקרא בקול גדול" (לט, יד - ועוד שם) 2. "תמר" (לח, ו) 3. "עשרים כסף" (לז, כח) 4. "לגוז צאנו" (לח, יג) 4. "החותמת" (לח, כה) 5. "בעל החלומות" (לז, יט) 6. "בפתח עיניים" (לח, יד) 7. "כתנת פסים" (לז, ג) 8. "ויבך אתו אביו" (לז, לה) 9. עניבה - "אנא אני בא" (לז, ל) 10. "שר המשקים" (מ, ב) 11. "ער" (לח, ג) 12. "מאלמים אלומים" (לז, ז) 13. "שלושת הסלים" (מ, טז) 14. "ארבע ידות" (רש"י לח, ל) 15. דונג ע"פ האונקלוס. (לז, כה) 16. "כוס פרעה בידי" (מ, יא) **טמונות בהפטר** - 1. "ותפש הקשת לא יעמד" (ב, טו) 2. "היעלה פח מן האדמה" (ג, ה) 3. "העגלה המלאה לה עמיר" (א, יג) 4. "אריה שאג" (ג, ח) **שאלה לשלחן השבת וירא** - שאלנו: מדוע קרא אברהם שם ליצחק עוד קודם הברית, זאת בשונה ממנהג ישראל לחכות עם קריאת השם עד אחרי שנימול הילד ובמעמד הברית עושים גם את קריאת השם? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. מפני שהקב"ה ציוה אותו מראש לקרוא לו יצחק הקדים וקרא לו כן. 2. אכן הכוונה שקרא לו כך במעמד הברית. (אברבנאל) 3. כדי שלא יאמרו מאבימלך נתעברה שרה, מיד קרא לו שם לייחסו. 4. לפני מתן תורה לא היה שם 'ערל' עד היום שמיני שבו חל חיוב הברית, ולא הייתה מניעה מלקרוא שם לפני הברית.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדיגש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

5

4

3

2

1

10

9

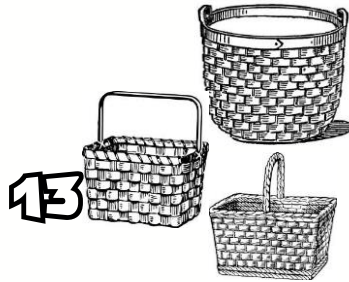
8

7

6

13

12

11

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"עשה עצמו כגשר" (רש"י לב,כד)

16

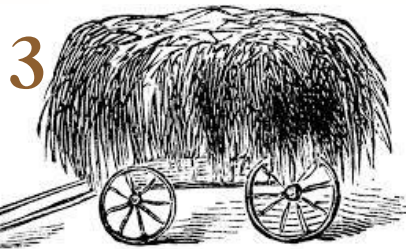
15

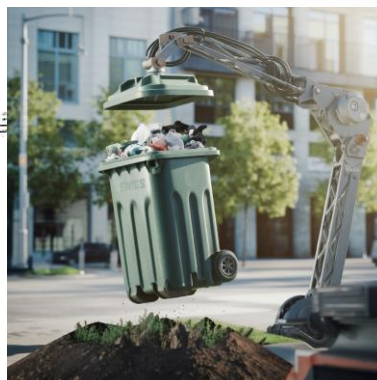
14

טמונות בהפטרה

הפטרת וישב "כה אמר ד" (עמוס ב' ו' - ג' ח')

3

2

1

העלון מוקדש לע"נ ר' יהושע בן שלמה
ת.ג.צ.ב.ה

להקדשת העלון לכל מטרה,
חיגו: 052-766-5775